

HELAL YEMENİN ÖNEMİ FAYDALARI

<https://www.youtube.com/watch?v=gA7-7igGU1l>

Hazirlik Sorulari

1. Hadis-I Seriflere gore haram lokmayi ne temizler?
2. Ebu hanife Hazretlerinin babasi Sabit nasil evlenmistir?
3. Haram yemenin insanlar uzerinde ne tur etkileri vardir?

AYET : BAKARA SURESİ – 168-169. AYETLER

“Ey insanlar! Yerdeki şeylerden helal ve temiz olmak şartıyla yiyin. Şeytanın adımlarına uymayın. Çünkü o hakikaten apaçık bir düşmandır. O, size ancak kötülüğü, hayâsızlığı ve Allah’a karşı bilmeyeceğiniz şeyleri söylemenizi emreder.” (BAKARA SURESİ – 168/169. AYETLER)

Allah, yarattığı canlıları birbirinden farklı özelliklerle yaratmış ve durumlarına göre mükellefiyetler yüklemiştir. Şöyle ki; meleklerde akıl var fakat nefis yoktur. Onlarda yeme-içme ihtiyacı da yoktur. Akıllı olmaları itibarıyla bir takım vazifeler ve ibadetlerle de mükellef bulunmaktadırlar. Hayvanlarda nefis vardır ama akıl mevcut değildir. Nefis bulunduğu için onlarda cinsiyet farkı bulunmaktadır. Akıl bulunmadığından dolayı hayvanlarda hiçbir sorumluluk yoktur. İnsanda hem akıl hem de nefis vardır. Cinsiyet farkı, yeme-içme ihtiyacı vardır. Akıl bulunması itibarıyla insanda ibadet mükellefiyeti ve sorumluluğu bulunmaktadır. **Canlıların hayatlarını devam ettirebilmeleri için yiyip içtikleri şeylere RIZIK denir.**

Yeme-içme hayatın gayesi değil, yaşamanın vasıtasıdır. İnsan yemek için değil, yaşamak için yemektir. Bu ince farkı dikkatten uzak tutmayan mümin, rızık talep ederken, daima helal ve temiz olmasına dikkat edecektir. Önüne gelen her şeyi değil, dinimizce yasak olmayan şeyleri yiyip içecektir. Ehl-i Sünnet itikadına göre, bir insanın rızıkını diğer bir şahsın yemesi mümkün değildir. Bir kimse kendisine tahsis edilen rızıkı yiyip tüketmeden ölmez. Allah, bir ayette şöyle buyuruyor:

“Yerde yürüyen hiçbir canlı hariç olmamak üzere rızıkları Allah’ın üstünedir.” (HUD SURESİ – 6. AYET)

Rızık insana ulaştırılmasının Allah üzerine vacip gibi bir ifade ile açıklanması, kulun Allah’a tevekkül ve itimadını arttırması içindir. Bu vacip, “VACİP ALALLAH” değil, “VACİP ANİLLAH”tır. Yani Allah bunu kendi zatına vacip kılmıştır. Bu durum, Rabbimizin kereminin büyüklüğünü ve lütfunun genişliğini göstermektedir.

Allah öyle bir rezzaktır ki, ana rahmindeki çocuğun, doğduğu zaman emeyeceği sütü onun doğmasından yaratmakta ve anasının göğsünde içilmeye hazır hale getirmektedir. **Deniz içindeki balıkları, karla örtülü dağlardaki canlıları rıziksız bırakmayan Rabbimiz, eşref-i mahlûkat olan insanı yiyeceksiz bırakır mı?**

Dinimizin haram kıldığı bir işle kazanç temin eden bir kimseye o işi yapmaması tavsiye edildiği zaman: “Bu kazanç yolunu bırakırsam karnımı doyuramam, evimi evladımı idare edemem.” diyen bir kimsenin imanı tam değil, Rezzak olan Allah’a güveni tam değildir. Peygamberimiz (SAV),bizleri bu konuda şöyle uyarıyor:

Huzeyfe (RA) şöyle anlatıyor: “Peygamberimiz (SAV) ayağa kalktı da: “Bana doğru gelin.” diye halkı huzuruna davet etti. Hemen O’na doğru yöneldiler ve gelip oturdular. Peygamberimiz (SAV),sonra şöyle buyurdu: “Rabbül Alemin’in elçisi bulunan Cebrail (AS) benim kalbime: “Hiçbir canlı rızıkını ikmal edip tüketmedikçe ölmez.” hükmünü ilka ve vahyetti. Şayet rızıkta bir gecikme olursa Allah’tan korkun ve rızıkınızı talepte güzel hareket edin. Rızık gecikmesi sizi Allah’a isyan ederek onu kazanma yolu tutmaya sevk etmesin. Şu muhakkak bir şeydir: Allah’ın katında olan şeye ancak ona itaatla erişilir.”

Bu hadisi teyit eden diğer bir hadis te şöyledir:

“Ey insanlar, hiç şüphe yok ki, zenginlik meta ve servet çokluğundan değildir. Fakat hakiki zenginlik, nefsin zenginliği olan gönül tokluğudur. Aziz ve celil olan Allah kuluna, onun için takdir olunan rızıkı muhakkak verir. O halde rızık talepte güzel hareket edin, helal olanı alın, haram olanı terk edin.”

İnsan, yiyeceklerini tozdan topraktan, mikroplardan uzak tutmaya hassasiyet gösterdiği gibi, şüpheli şeylerden sakınmakta da azami dikkat göstermelidir. Bu iş, tesadüflere bırakılmamalı ve ihmal edilmemelidir. Haram lokmanın ahiretteki sorumluluğunu bilen bir mümin, lazım gelen araştırmayı yapmalı, ilmine güvenilen kimselerden yiyecek ve içeceklerin haram ve mekruhlarını öğrenmelidir.

Bu mükellefiyeti, Peygamberimiz (SAV), şöyle hatırlatır:

Enes b. Malik (RA)’ın rivayetinde, Peygamberimiz (SAV), şöyle buyuruyor: “Helali talep etmek ve gerekli araştırmayı yapmak, her Müslüman’ın üzerine vaciptir.”

Allah’ın, kullarına taksim ve tahsis ettiği rızık bizim elde etmeye çalıştığımız gibi, rızık ta sahibini arar. İster yiyecek ve içecek, ister giyecek çeşidinden olsun rızık, sahibine nasip olacak zamanı bekler. Koyun kuzusunu, kuzu anasını nasıl arar ve bulursa, rızık ta merzuka ulaşmayı ister. Bu durumu Peygamberimiz (SAV) şöyle açıklar:

“Kişinin eceli sahibini araştırdığı gibi, rızık ta kulu arayıp bulmak ister.”

Peygamberimiz (SAV)’in mübarek ağzından sadır olan bu teminat, kişinin inancını ve tevekkülünü artırır. Böyle bir inanç ve teslimiyetten uzaklaşmış bulunan şahıslar, helal-haram araştırmayı yapmadan, eline geçeni cebine, önüne konulana midesine indirir. Peygamberimiz (SAV), bu konuda bizleri şöyle uyarıyor:

“Nefsim kudret elinde olan Allah’a yemin olsun ki, birinizin ipini alıp dağa gitmesi, odun toplaması, sonra onu sırtına alıp getirmesi ve satıp bedelini yemesi, halktan dilenmesinden hayırlıdır. Yerden toprak alıp ağzına koyması, Allah’ın haram kıldığı şeyi ağzına koymasından yemesinden, o kimse için daha hayırlıdır.”

Saadet asrının insanları, haramdan ve şüpheli lokmadan şiddetle uzak duruyorlardı. O zamandan bu asra kadar geçen yıllar, insanların itikatlarını o kadar aşındırdı ki, “Haram-helal ver Allah’ım, senin kulun yer Allah’ım” sözü günümüz insanlarından bir kısmının felsefesi haline geldi. Tek düşüncesi, midesi ve kesesi olan insanlar, zenginleşme hevesiyle, İslam dininin yasakladığı şeylere fasit tevillerle cevaz biçmekte, haram yemekte ve içmektedirler. Peygamberimiz (SAV) şöyle buyuruyor:

“İnsanlar üzerine öyle bir zaman gelecek ki, kişi tuttuğu kazanç yoluna aldırış etmeyecek, helalden mi haramdan mı demeyecektir.”

Haramdan sakınmak, felaha sebep olur. Dinimizin yasakladığı şeyleri yiyip içenler, ahirette sorumlu oldukları gibi, dünyada da birçok zararlara uğrarlar.

Peygamberimiz (SAV) şöyle buyuruyor:

İbni Ömer (RA) rivayet ediyor: “Bir kimse on dirheme bir elbise satın alsa ve onun içinde bir dirhem haram para bulursa, Aziz ve Celil olan Allah, o elbise bu kimsenin üzerinde bulunduğu müddetçe onun hiçbir namazını kabul etmez.” Peygamberimiz (SAV) bunları söyledikten sonra iki parmağını iki kulağı içine sokarak şöyle devam etti: “Peygamber (SAV)’i böyle söylerken işitmediysem, ey kulaklarım sağır olun.” demiştir.

Haramla kirlenmiş ve mülevves bir hale gelmiş bir ağızla yapılan duaları Allah’ın kabul etmeyeceğini Peygamberimiz (SAV) şöyle haber veriyor:

Ebu Hüreyre (RA) rivayet ediyor: “Allah, noksanlıktan münezzehtir ve ancak temiz ve ihlâsla yapılmış olanı kabul eder. Allah müminleri Peygambere emrettiği şeyle memur etmiş de şöyle buyurmuştur: “Ey Rasüller! Temiz ve helal olan şeylerden yiyin, güzel amel ve hareketlerde bulunun. Çünkü ben, ne yaparsanız hakkıyla bilenim.” (MÜ’MİNUN SURESİ – 51. AYET) Ve diğer bir ayette de: “Ey İman Edenler! Size rızık olarak verdiğimiz şeylerin madden ve manen en temiz olanlarından yiyin.” (BAKARA SURESİ – 172. AYET) buyurdu. Sonra bir adamın halini misal olarak dile getirdi: Uzun sefere çıkar, saçları dağılır, yüzü ve üstü tozlanır. Ellerini uzatıp: “Ya Rabbi, Ya Rabbi” diye dua eder. Yediği haram, içtiği haramdır ve haram ile gıdalanmış, karnını doyurmuştur. Bunun duası nereden ve nasıl kabul olunacak.”

Bakara suresinin 168. ayeti, Peygamberimiz (SAV)’in huzurunda okunmuştu. Aşere-i Mübeşşere’den olan Sa’d b. Ebi Vakkas (RA) ayağa kalkarak: “Ey Allah’ın Rasülü! Beni duası kabul edilen kullardan kılması için Allah’a dua ediver.” dedi. Peygamberimiz (SAV) şöyle buyurdu: “Ey Sa’d, yediğinin helal ve temiz yap, duası müstecap kullardan olursun. Muhammed’in (SAV) canı kudret elinde olan Allah’a yemin olsun ki bir kul, bir lokma haramı midesine atacak olursa, kırk

gün hiçbir ameli kabul olunmaz. Herhangi bir kulun eti haramdan aldığı gıda ile gelişmiş olursa ateş onu arıtmaya daha layıktır.”

Bu hadis-i şerifte dikkat çekici iki husus var. BİRİNCİSİ: “Hiçbir amelinin kabul olunmayacağı” ifadesidir. İKİNCİSİ: Amellerin kabul olunmaması kırk günlük bir zamana bağlanmıştır.

Şöyle ki: İnsan vücudunun dokularını meydana getiren hücrelerin kırk günlük bir müddeti vardır. Bedenin bu haram lokmanın kirinden temizlenebilmesi için kırk gün temiz ve helal gıda alması gerekmektedir. Bu arıtma muamelesine riayet etmeyecek ve haram yemeye devam edecek olursa artık o vücudun temizlenmesi TATHİRHANE-İ MASİYET olan cehennemde yanmaya kalmaktadır.

Yeryüzündeki nimetlerin helal olanlarıyla yetinmek varken gayrı meşru yollara sapma, hayâdan mahrum olmayı gösterir ve bu hayâsızlık Allah’tan utanmamaktır. Allah’tan hakkıyla hayâ etmenin nasıl mümkün olacağını Peygamberimiz (SAV) şöyle haber veriyor:

Abdullah b. Mes’ud (RA) rivayet ediyor: “Peygamberimiz (SAV): “Allah’tan hakkıyla hayâ ediniz.” buyurdu. İbni Mes’ud (RA) diyor ki: “Ey Allah’ın Peygamberi, biz Allah’tan gerektiği gibi hayâ ediyoruz, elhamdü lillah.” dedik. Peygamberimiz (SAV) şöyle buyurdu: “Bu anlamdaki hayâ zannettiğiniz kadar kolay değildir. Lakin Allah’ta layıkıyla utanma, başını ve başın kapladığı uzuvları, karnını, karnının taşıdığı şeyleri fenalıklardan korumandır. Böylesine hayâ eden ölümü ve çürümeyi aklında tutsun. Kim ahiret saadetini dilerse dünyanın aşırı zinetini terk etmelidir. İşte kim böyle yaparsa o, Allah’tan hakkıyla hayâ etmiştir.”

İnsan, dünya malını elde etmeye çalışırken, servetin maddi cazibesine ve göz alıcı güzelliklerine kendini kaptırıp gayrı meşru yollara tevessül etmemelidir. Zira ahiret hayatında helal malın hesabı var, haram malın azabı vardır. Alın teriyle kazandığı bir servetin zekâtını verip vermediğinden, malını Allah yolunda harcıyıp harcamadığından, yoksullara yardım elini uzatıp uzatmadığından sorguya çekilecektir. Haram mala gelince onun akıbeti çok feci bir azaptır.

Bu husus şu hadis-i şerif açıklar:

Muaz (RA)’ın rivayetine göre Peygamberimiz (SAV) şöyle buyuruyor: “Kıyamet günü dört şeyden sual olunasıya kadar Âdemoğlunun iki ayağı bir yere ayrılamaz: Ömrünü nerede yok ettiğinden, gençliğini nerede çürüttüğünden, malını nereden kazanıp nereye harcadığından, ilmiyle ne amel yaptığından.”

Allah, helalden yiyip-içmede yardımcımız olsun. Bizi bize, bizi nefsimizin eline bırakmasın. Bizleri sözün yalanından, malın haramından ve şeytanın teşvikine kapılmaktan muhafaza buyursun.

“Ey insanlar! Yeryüzündeki şeylerin helal ve temiz olanlarından yiyin!”

Soru: Haram yiyip içmek manevî hayatı ne ölçüde etkiler; iffetli nesillerin yetişmesinde helal rızkın tesirleri nelerdir?

Cevap: Allah Teâlâ yeryüzünü, semaları ve onlardaki sayısız nimetleri yaratmış ve insanlığın hizmetine sunmuştur. Bütün bu nimetlerden istifade etme hususundaki esas hüküm onların mübah oluşudur; yani, hakkında yasaklayıcı bir hüküm gelmemiş olan şeyler helaldir. “O’dur ki yeryüzünde bulunan her şeyi sizin için yarattı.” (Bakara, 2/29); “Göklerde ve yerde ne varsa, hepsini Zât-ı âlîsinden bir lütuf olarak sizin hizmetinize veren de O’dur.” (Câsiye, 45/13) mealindeki ayet-i kerimeler, yerde ve göklerdeki bütün nimetlerin insanların istifade etmeleri için âmâde kılındığını açıkça anlatmaktadır. Evet, yenilmesi, içilmesi veya kullanılması ayet ya da hadislerle yasaklanmamış olan her şey helaldir.

Şu kadar var ki, Cenâb-ı Hak bir kısım şeyleri yasaklamış ve bu umumî istifade iznini bazı hükümlerle sınırlandırmıştır. Ayet ve hadislerin ortaya koyduğu hükümlerle yapılması kesin olarak yasaklanan şeylere “haram” denilmektedir. Haramları tayin eden doğrudan doğruya Allah’dır; bu açıdan, sırf Allah’ın emri olduğu için onlara yaklaşmamak gerekmektedir. Bununla beraber, netice itibarıyla her haramın pek çok zararı olduğu ve onun yasaklanmasının sayısız hikmetlerinin bulunduğu da bir hakikattir. Herhangi bir haramı irtikap etmenin bazen maddî, bazen de manevî zararları olur. Mesela, bir lokma haramın, insanı inhirafa götürmesi ve hatta onun çoluk-çocuğunun genel durumuna da tesir etmesi her zaman söz konusudur.

Zikredildiği üzere, helaller ve haramlar Cenâb-ı Hakk’ın emirleriyle belirlenmiştir; hiç kimsenin kendi düşüncesine göre, helalleri haram ya da haramları helal saymaya hakkı yoktur. Şahsî yorumları neticesinde böyle büyük bir yanlışlığa düşebilecek kimseleri Mevlâ-yı Mûteâl şöyle ikaz etmektedir: “Kendi dillerinizin yalan yanlış nitelendirmesiyle uydurduğunuz asılsız sözleri Allah’a mal ederek “bu helaldir, şu haramdır” demeyin. Çünkü, Allah adına yalan söyleyenler asla iflah olmazlar.” (Nahl,16/116)

Hazreti Rezzâk-ı Kerîm, “Allah’ın size rızık olarak yarattığı şeylerden helal ve temiz olmak suretiyle yiyin!” (Maide, 5/88); “Ey insanlar! Yeryüzündeki şeylerin helal ve temiz olanlarından yiyin!” (Bakara, 2/168) mealindeki ayet-i kerimelerle, nimetlerden istifadenin çerçevesini beyan buyurmuş; helal ve temiz rızkın peşine düşülmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu itibarla, insan Cenâb-ı Allah’ın nimetlerinden afiyetle yiyip içebilir; fakat, hangi yolla olursa olsun her eline geçeni kullanamaz. Yiyip içtiği şeylerin dinî bakımdan yasaklanmış veya şüpheli şeyler olmamasına ve onlarda şunun bunun hakkının bulunmamasına dikkat etmelidir. Helalinden kazanmalı ve maddî-manevî tertemiz olan şeylerden -meşru dairede kalmak suretiyle- faydalanmalıdır.

Hakk’ın Mahbubu Nasırlı Eller

Rasûl-ü Ekrem (sallallahu aleyhi ve sellem) Efendimiz, “İbadet on parçadan müteşekkildir; bu on parçanın dokuzu helal rızkın aranmasındadır.” buyurarak, haramı, helali gözetmenin ehemmiyetini nazara vermiş; daha pek çok hadis-i şeriflerinde, rızık teminine matuf sa’y ü gayretleri övmüş ve

ümmetini helal kazanca teşvik etmiştir. Lâl ü güher bir beyanında, “Öyle günahlar vardır ki, onlara ne namaz, ne oruç, ne de hac keffâret olabilir, onları ancak geçim temini için çalışmak affettirir, siler götürür” buyurmuş; bir başka zaman da, “Çalışmaktan elleri nasır bağlayan ve yorgun olarak uyuyan kimse mağfur olur, günahlarından kurtulur!” müjdesini vermiştir.

Evet, “Hiç kimse elinin emeğinden daha hayırlı bir rızık yememiştir. Allah’ın nebisi Hazreti Davud da elinin emeğini yedi.” buyuran Allah Rasûlü (aleyhi ekmelüttehâyâ), alnının teriyle ailesinin iâşesini temin etmeye çalışan herkesi takdir etmiş ve bu hususta her fırsatı değerlendirerek ashabını helal kazanca yönlendirmiştir. Mesela, bir gün Peygamber Efendimiz (aleyhissalatü vesselam) Sa’d b. Muaz (radiyallahu anh) ile karşılaşmış onunla musâfaha yapmış (tokalaşmış) ve Hazreti Sa’d’ın ellerinin nasırlı olduğunu görünce bunun sebebini sormuştur. Büyük sahabi, “Ailemin ihtiyaçlarını karşılamak için çalışmaktan böyle oldu!” deyince, Habîb-i Ekrem Efendimiz, “İşte Allah’ın sevdiği eller!..” buyurarak aziz dostunun nasırlı ellerini işaret etmiştir.

Yüce Rehberimiz, bütün sözleriyle ve örnek hayatıyla göstermiştir ki; şu kısacık ömür öyle de geçecektir böyle de. İnanan bir insan, yaptığı işin zorluk ya da kolaylığından, itibarlı bir meslek olup olmadığından ziyade kazancının helal mi yoksa haram mı olduğuna bakmalı ve ne yapıp edip helal rızkını temine çalışmalıdır. Gerekirse o, gidip bir yerde taş kırmalı ya da eline bir kürek alıp işsizlerin beklediği yerde beklemeli, sonra da fırsatını bulup birinin bahçesinin toprağını atmalı, diğerinin yolunu yapmalı.. ama mutlaka Cenâb-ı Hakk’ın meşru saydığı bir yolla iâşesini sağlamaya bakmalıdır. Evet, helal kazanma niyet ve gayretinde olduktan sonra icrâ edilen mesleğin türü ya da yapılan işin mahiyeti çok önemli değildir; bazı kimseler bir kısım işleri küçümseseler de, meşru her iş Hak katında makbuldür.

Kalbin Kâtili: Haram Lokma

Harama düşmeme hususunda azamî dikkat göstermek gerektiğini ifade eden Allah Rasûlü (sallallahu aleyhi ve sellem) bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmaktadır: “Helal de bellidir haram da; ancak bu ikisinin arasında, ikisine de benzeyen bir kısım şüpheli şeyler vardır ki, insanların çoğu bunları bilemez, ayırt edemez. Bu şüpheli şeylerden sakınan insan dinini, ırzını ve haysiyetini korumuş olur; şüpheli alanda dolaşan kimse ise, bir korunun kenarında hayvanlarını otlatan çoban gibidir. Koru kenarında koyun güden çobanın koyunlarının her an koruya dalması muhtemel olduğu gibi, o da her zaman harama girme ihtimaliyle karşı karşıyadır. Biliniz ki, her melikin bir korusu vardır; Allah’ın korusu da haramlardır. Şu da bilinmelidir ki, cesette bir et parçası mevcuttur; o sıhhatli olunca beden de sıhhatli olur, o bozulunca beden de bozulur. İşte o, kalbdır!”

Pek çok hakikati ihtiva eden bu nebevî sözden işarî yolla şu husus da istinbat edilebilir: Şayet kalbe akıp gelen ve onun tarafından da bütün vücuda pompalanan kan, helal rızkın ürünü ise, onunla hem kalb sağlıklı olacak ve sıhhatli çalışacaktır hem de o selim kalbin pompaladığı temiz kanla bütün cesedin sıhhati teminat altına alınmış olacaktır. Aksine, necis kanın deveranıyla meşgul bir kalb bozulmaktan kurtulamayacak ve püskürttüğü kirli kandan dolayı da bütün vücudu fesada uğratacaktır.

Binaenaleyh, Hak dostlarından biri şöyle demiştir: “Bazen haram bir lokma ile kalb öyle bir değişir ve başkalaşır ki, bir daha da eski halini alamaz. Bütün günahlar kalbi katılaştırır ve özellikle gece kıyamına mani olur. Teheccüd namazıyla ve gece ibadetiyle karanlıkları aydınlatmanın önündeki en büyük engel haram lokmadır. Helal lokma da, başka hiçbir şeyin yapamayacağı şekilde kalbe müsbet tesir eder ve onu cilalandırır; kalbi iyiliğe ve ibadete sevkeder. Kalblerini murakabe halinde bulunduranlar, haram lokmanın ya da helal rızkın tesirlerini -İslam’ın şهادetinden başka- kendi tecrübeleriyle de bilirler.”

Nitekim Nur Müellifi, haram lokmayı da dahil ettiği tehlikeli alanı anlatırken şöyle söyler: “Hem senin mahiyetine öyle mânevî cihazat ve lâtifeler vermiş ki, bazıları dünyayı yutsa doymuyor; bazıları bir zerreyi kendinde yerleştiremiyor. Baş bir batman taşı kaldırdığı halde, göz bir saçı kaldıramadığı gibi; o lâtife, bir saç kadar bir sıkleti kaldıramıyor; yani, gaflet ve dalâletten gelen küçük bir hâlete dayanamıyor. Hattâ bazan sönüyor ve ölüyor. Madem öyledir, hazer et, dikkatle bas, batmaktan kork. Bir lokma, bir kelime, bir dane, bir lem’a, bir işarette, bir öpmekte batma. Dünyayı yutan büyük letâifini onda batırma.”

Haramın insana neler kaybettirdiğini anlama açısından Rasûl-ü Ekrem Efendimiz’in şu gaybî ihbarı çok ibret vericidir. Bilindiği üzere, hacca koşanlar ovayı-obayı “Lebbeyk Allahümme lebbeyk” sözüyle inletirler. Bu söz, mü’minlerin hac esnasında ve ihramda buldukları müddetçe sürekli tekrar ettikleri mukaddes kelimelerdendir; “Emret yâ Rabbi, buyur yâ Rabbi!.. Çağıldın, biz de geliyoruz yâ Rabbi!.. Davetine sözümüz ve özümüzle geliyoruz, buyur Allahım. Ey ortak ve benzeri olmaktan münezze Rabbimiz! Hamd Senin, minnet Senin ve mülk de Senin. Sen teksin, eşsizsin, emsalsizsin, buyur yâ Rabbi!” demektir. İşte, samimi kulların can ü gönülden bu cümleyle mukaddes beldeyi inlettikleri bir anda, sırtında haram parayla alınmış bir elbise ve midesinde haram yoldan sağlanmış bir lokma bulunan bir insan da “Lebbeyk Allahümme lebbeyk” diye seslenir. Rahmân ü Rahîm (celle celâluhu) kendi hâlis misafirlerini Zâtına has bir memnuniyetle ve ilahî ikramlarla karşılarken, haramla beslenen ve harama bürünen o adama “La lebbeyke ve la sa’deyk” der. Bu söz, kısaca “Lebbeyk’in de sa’deyk’in de senin olsun; sen hoş gelmedin, safalar getirmedi!” manasına gelmektedir.

Demek ki, mü’min, elbisesinin ipliğinin bile haram ve şüpheli olmamasına dikkat etmeli, bilmeyerek olanından da Allah’a (celle celâluhu) sığınmalı ve harama düşme endişesiyle gönlü her zaman tir tir titremelidir. Peygamber Efendimiz (aleyhi ekmelüttehâyâ) “Haramdan sakının! Midesine haram lokma giren bir insanın duası kırk gün kabul olmaz.” buyurmuştur. Başka bir hadis-i şerifte de, “Allah tayyiptir, helal ve temiz olandan başkasını kabul etmez.” diyerek aynı hususa dikkat çekmiştir.

Bir gün Sa’d bin Ebi Vakkas hazretleri, “Ya Rasûlallah, dua buyur da, Allah Teâlâ, benim her duamı kabul etsin!” istirhamında bulununca, İnsanlığın İftihar Tablosu, “Dualarınızın kabul olmasını istiyorsanız, helal lokma ile besleniniz! Çok kimse vardır ki, haram yer, haram giyinir; sonra da ellerini kaldırıp dua eder. Böyle birinin duası nasıl kabul olunur ki?” demiştir. Bir başka vesileyle de bu beyanını şöyle teyid etmiştir: “Helal ve temiz gıdalarla beslen ki, duaların kabul olsun.”

Haram Karşısında Sahabe Hassasiyeti

Dahası, Rehber-i Ekmel Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem), haram lokmayla beslenen bir insanın vücudundaki haramın ancak Cehennem’le temizleneceğini belirterek ümmetini uyarmıştır. Helal-haram mevzuundaki bu nebevî teşvik ve terğîblerden dolayıdır ki, başta Ashâb-ı Kirâm efendilerimiz olmak üzere bütün ehllullah harama bulaşmamaya azamî derecede hassasiyet göstermişlerdir. Selef-i salihînin sergüzeşt-i hayatları bu hassasiyetin misalleriyle doludur.

Bir örnek olması açısından, Hazreti Ebu Bekir’in (radiyallahu anh) şu hali hatırlanabilir: Sıddık-ı Ekber, yemeğini getiren hizmetçisine, her defasında onu nereden getirdiğini ve hangi yolla tedarik ettiğini sorardı. Bir defasında, ihtimal uzun zaman aç kaldıktan sonraki bir iftar anında, hizmetçisinin verdiği lokmayı yiyip sütü içinceye kadar her zamanki gibi yemeğin nereden temin edildiğini sormak aklına gelmemişti. Birkaç lokmadan sonra birden durmuş ve endişeli bir ses tonuyla, hizmetçisine “Bu yemek neredendi, bunu hangi parayla almıştın?” demişti. Hazreti Ebu Bekir’in yanında bir köle, bir hizmetçi gibi değil, bir dost, bir arkadaş misali muamele gören insan, “Ben cahiliye devrinde arraflık yapıyordum; fala bakıyor, gâipten haber veriyor ve kâhinlikten para kazanıyordum. O dönemde yaptığım arraflıktan dolayı birisinden alacağım vardı. Dün o adam borcunu getirdi, ondan ücretimi aldım ve bu yemeği de o parayla hazırladım.” cevabını vermişti. Bunu duyan Hazreti Ebu Bekir birden sendelemiş, düşecek gibi olmuş, beti benzi atmıştı. Hemen parmağını gırtlığına kadar sokmuş, zorla istifrağ etmiş ve yediği şeylerin hepsini dışarıya çıkarmıştı. Sonra da, büyük bir mahcubiyetle, “Allahım, midemde kalıp damarlarıma karışan kısmından da Sana sığınırım.” demişti.

Hazreti Sıddık’ın bu hassasiyetini gören sahabi, “Ey Allah’ın Peygamberinin halifesi! Bu kadarı fazla değil mi? Ne diye kendine bu denli ızdırap veriyorsun?” diye sorunca, Ebu Bekir (radiyallahu anh) şöyle cevap vermişti: “Rasûl-ü Ekrem’den bizzat dinledim; Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) vücudunda bir tek haram lokma bulunan bir kimsenin ancak Cehennem’le temizleneceğini söylemişti.”

Evet, bu hassasiyet, başta Sahabe efendilerimiz olmak üzere bütün selef-i salihînin hayat çizgisinin esasını teşkil ediyordu. Hazreti Ömer de (radiyallahu anh) bir gün yanlışlıkla devlet hazinesine ait olan bir zekât devesinin sütünden içmiş; onun milletin malı olduğunu farkeder etmez de hemen parmağını gırtlığına kadar sokarak istifrağ etmiş; o haramın kanına karışmasına ve bedeninin bir parçası haline gelmesine mani olmaya çalışmıştı.

İffetli Nesillerin Gıdası: Helal Lokma

İbrahim Edhem hazretleri, “Ashab-ı kemal, ancak midelerine gireni kontrol etmekle kemale erebilmişlerdir.” der ve bilmeden de olsa haram yiyip içmekten çok korkardı.

Hazreti Mevlânâ da, “İlim de hikmet de helal lokmadan doğar; aşk da, merhamet de helal lokmayla meydana gelir. Bir lokma, haset ve hileyi netice verirse, cehalete ve gaflete sebep olursa, bil ki, o lokma haramdır. Hiç buğday ekilip de arpa hasat edildiğini gördün mü?” demiş; hem sâlih bir insan olmanın hem de sâlih evlat yetiştirmenin helal rızıkla çok alâkalı olduğuna vurguda bulunmuştur.

Bir başka Hak dostu ise “helal lokma”nın iffetli nesiller üzerindeki tesirine şöyle dikkat çekmiştir: “Bu zamanda marifet ehli ve hakikat eri olan kimselerin ortaya çıkmayışının sebebi, iç temizliğinin ve batın tasfiyesinin eksikliği, hatta yokluğudur. Batın tasfiyesi ise, her şeyden önce helal lokma ile olur, helal yiyecek azalınca marifet ve hakikat kaybolur.”

İşte, ayet-i kerimelere, hadis-i şeriflere ve selef-i salihînin ikazlarına kulak verdiğimizde açıkça görüyoruz ki, selim bir kalbe sahip sâlih birer kul olabilmemiz için mutlaka haramlardan kaçınmalı ve helallerle iktifa etmeliyiz. Temiz nesiller yetiştirebilmek için de, bakım ve görünümüyle sorumlu bulunduğumuz çocuklarımızı ve ailemizin diğer fertlerini helal, hoş ve temiz gıdalarla besleme mecburiyetindeyiz. Şüphesiz, ektiğimiz her tohum ya zakkum olup başkalarını zehirleyecek ya da kökü yerin derinliklerine uzanan, dalları semaları tutan mübarek bir ağaca dönüşerek gölgesiyle, dallarıyla, yapraklarıyla ve meyveleriyle insanlığa hizmet edecektir. Gayr-i meşrû yollarla elde edilen kazanç ancak bir cehennem zakkumu mesabesindedir ve o kazançla beslenen çocuklar da bir gün mutlaka hem anne-babasına hem de topluma kan kusturacaktır. Allah korusun, şayet yediğimiz haram, içtiğimiz haram, giydiğimiz haram ve hayatımız haramlarla iç içe ise, hem kendi manevî hayatımızı karartıyoruz hem de çocuklarımızın saadet ihtimalini yok ediyoruz demektir. Bu itibarla, zaman değişse de, asır başkalaşsa da, herkes gayr-i meşrû yollara sapsa ve helal haram demeden dünyevî imkanlardan istifade etse de, biz haram yiyemeyiz, bakmakla mesul olduğumuz kimseleri de haramla besleyemeyiz.

Hekimler, çocuk bekleyen bir kadına diyazem gibi rahatlık verici ilaçların dahi verilmemesini, çünkü bu tür ilaçların rahm-i mâderdeki ceninin maddî yapısına tesir edebileceğini, bir kısım uzuvlarının bozulmasına yol açabileceğini söylemektedirler. Bu ilaçlar her bebeğe ve her dönemde tesir etmeyebilir; fakat, yüzde bir ihtimal bile olsa, annenin, hekimin tavsiyesine uyararak hassas hareket etmesi ve özellikle doğumdan önceki birkaç aylık dönemde bu tür ilaçlardan uzak durması gerekir. Aynen bunun gibi, Abdulkadir Geylanî, İmam Şazilî, Şah-ı Nakşibend ve İmam Gazâlî misillü mana aleminin sultanları da tasavvufi tecrübeleriyle haram lokmanın insanlar üzerinde menfi tesir icra ettiğini ve haramla beslenen anne-babadan dünyaya gelecek çocuğun da -istisnalar hariç- manevî yapısının bozuk olacağını belirtmektedirler. Onlar da bu sahanın hekimleri olarak haram lokmaların bazı haramzâdelerin meydana gelmesine yol açtığını söylemektedirler.

İmam Gazâlî, haram yiyip içen bir kadının sütüyle beslenen çocuğun, ileride habîs şeylere ve çirkin işlere meyledeceğini söyler. Çocuğu, ancak haram yemeyen sâliha bir kadının emzirmesi gerektiğini, çünkü haramdan hâsıl olan sütün bereketinin olmayacağını ve ondan emzirdiği veya haram yedirdiği zaman çocuğun tabiatının o haramla münasebeti bulunan kötü şeylere yöneleceğini belirtir. “Çocuğun şirret olmasının kaynağı haram yemektir.” der. Ehlullah’tan biri de “Ahmak ve gafil kadının sütü zarar verir; gafletle emzirdi isen kustur!” diyerek bu konudaki hassasiyet ölçüsüne işaret eder.

Öyleyse, çocuğunun fizikî ve biyolojik açıdan sağlıklı doğması için gereken her şarta riayet eden ve yüzde bir-iki nispetinde dahi olsa her ihtimali değerlendirip en doğru olanı yapmaya çalışan valideynin, onun manevî yönden sıhhatli olması için de aynı hassasiyeti göstermesi gerekmez mi?

“Mübarek” Bir Damat

Seleflerimiz bu hususta o derece dikkatli davranmışlardır ki, ailelerinin helal rızıkla beslenmesi, çocuklarının maneî açıdan da selim fitrat üzere doğması ve sıhhatli büyümesi için adeta tir tir titremişlerdir. Menkıbelerde asla değil fasla bakılması gerektiğini bir kere daha hatırlatarak anlatacağım şu hadise de bu hassasiyetin güzel bir misalidir.

Bir devirde, Merv şehrinin Kadısı, kızının evlilik çağına geldiğini düşünür ve ona layık bir eş aramaya başlar. Dünürçüler birer birer kapıya dayansa da Kadı efendinin acelesi yoktur, adayları teker teker değerlendirir, biricik kızını vereceği en uygun insanı bulmaya çalışır. O günlerde Kadı bir rüya görür; rüyasında kendisine kızını “Mübârek” adlı kölesine vermesi söylenir. Aynı rüyayı birkaç defa görünce ve kölesini değişik şekillerde deneyip onun sâlih bir insan, hayırlı bir damat adayı olduğuna kanaat getirince, bu düşüncesini eşe-dosta açar. Bazıları daha münasip, asil ve zengin kimseler de bulunabileceğini söyleyerek kadı kızının bir köleye verilmesine razı olmasalar da, Merv Kadısı kararını vermiştir. Kızının da rızasını alır, kölesini çağırır ve onları evlendirir.

Nikahın üzerinden bir ay aşkın bir süre geçmiştir ki, Kadı Efendi, kızının ve damadının hallerini sormak için onları ziyaret edince, kızcağız “Babacığım, damadın çok iyi bir insan ama daha peçemi indirmede, evlendiğimizden beri benden uzak duruyor; yediyor, içiriyor, fakat elini elime sürmüyor.” der. Kadı bu hale taaccüp eder, hemen damadını bulur ve ona bu davranışının sebebini sorar. Aldığı cevap karşısında Kadı gözyaşlarına boğulur ve kızını doğru insana verdiğini görmenin sevinciyle şükür hisleriyle dolar. Damat şöyle der: “Efendim, ne olur alınmayınız, su-i zanda bulunduğumu zannetmeyiniz; fakat, siz şehrin kadısınınız, size çok gelen giden olur, evinize hediyeler yollar; Cenâb-ı Hak’ın bana bir emaneti ve hediyesi olan kızınızın o şüpheli şeylerden yemiş olmasından korktum. Rasûl-ü Ekrem Efendimiz’in bedendeki haram bir lokmanın tesirinin ancak kırk günde geçeceğini söylediğini öğrenmiştim. Muhtereme eşimi hiç değilse kırk gün alın terimle kazandığım helal lokmayla beslemek istedim; ta ki, Hâlık-ı Kerîm nasip ederse, evladımız sâlihlerden olsun.”

Evet, bu bir menkıbedir; aynıyla olmuş mudur bilinmez. Evlenen herkesin böyle bir erbaîn çıkarması da gerekmez. Mübarek adlı o Hak erinin kırk gün beklemesi sübjektif bir meseledir. Ne var ki, maneviyat aleminin sultanlarından, büyük veli Abdullah bin Mübarek işte o temiz izdivaçtan neş’et etmiştir.

İmam-ı Azam’ın Babası ve Helallik Alma Gayreti

Mevzu açısından benzer bir hadise de İmam-ı Azam Ebu Hanife hazretlerinin muhterem pederi Sâbit hakkında anlatılmaktadır: Sâbit, bir gün dere kenarında abdest alırken, suya düşmüş bir elma görür. Abdestini tamamladıktan sonra, nasıl olsa çürüyüp gideceğini düşünerek “Bari zâyi olmasın!” der ve o elmayı alır yer. Fakat, çok geçmeden tükürme ihtiyacı hisseder ve tükürüğünde kan görür. O zamana kadar benzer bir haline şahit olmadığı için o kanın yediği elmadan ileri geldiğini düşünür ve onu yediğine çok pişman olur. Elmanın sahibiyle helalleşmek için dere boyunca yürür; sorup araştırır ve sonunda adamı bulur. Hadiseyi ona anlatıp helallik dileyince adam hakkından vazgeçmek için onu uzun bir süre yanında çalıştırır, değişik şekillerde imtihan eder, sâlih bir Hak eri olduğuna inanınca da son bir şart koşar: “Benim kör, sağır, dilsiz ve kötürüm bir kızım var. Bununla

evlenmeye razı olursan o zaman elmayı sana helal edebilirim.” der. Sâbit Hazretleri âhirete kul hakkıyla gitmemek için bu teklifi kabul eder.

Nikahları kıyılınca Sâbit Hazretleri henüz yüzünü göremediği zevcesinin bulunduğu odaya girer; fakat, odaya girmesiyle çıkması bir olur. Hemen kayınpederine koşup, “Bir yanlışlık var galiba, içeride sizin bahsettiğiniz vasıflarda bir kız yok!” der. Kayınpederi tebessüm ederek, “Evladım o benim sana nikahladığım kızımdır, senin de helalindir. Ben sana kör dediysem, o hiç haram görmemiştir. Sağır dediysem, o hiç haram duymamıştır. Dilsiz dediysem, o hiç haram konuşmamıştır. Kötürüm dediysem, o hiç harama gitmemiştir. Var git helalinin yanına, Allah Teâlâ hanenizi mübarek ve mesut etsin.” cevabını verir.

İşte böyle bir ana ve babadan da İmam-ı Azam Ebu Hanife Hazretleri dünyaya gelir. Tabii, bu da bir menkıbedir. Fakat, önemli olan, İmam-ı Azam gibi bir sultanın yetişmesine dayelik eden o yuvanın hangi esaslar üzerine bina edilmiş olabileceğine dair ip uçları yakalayabilmek ve bunlardan kendi hesabımıza ibretler çıkarabilmektir.

Annenin Tığı Oğlun Çuvaldızı Oluverir!..

Evet, bir bebeğin, anne karnındaki teşekkülünün ilk döneminden başlanarak helal ve meşrû rızıkla beslenmesi fevkalâde önemlidir. Öyle ki, çocuğun gelişme sürecinde, Allah’a bağlama mecburiyetinde olduğumuz herhangi bir hadisedeki kopukluk, negatif bir vâkıa olarak -muvakkaten dahi olsa- çocuğa akseder. Anne-babanın damarlarındaki bir parça haram, çocuğun muvakkat veya müebbet kayma sebeplerinden biri olabilir.

Ebu Vefa Hazretleri bu mevzuyu anlatırken şahsî hayatından ve kendi çocuğunun bir huyundan misal verir: Hazret’in oğlu sürekli elinde bir çuvaldızla dolaşmakta ve devamlı surette tulumlarla su taşıyan insanların tulumlarını delmektedir. Ebu Vefa Hazretlerinin üzülmeye gönülleri razı olmayan ahâlî bu durumu uzun süre gizli tutar ve şikayetçi olmazlar. Fakat, zamanla iş çığırından çıkar ve çekilmez hale gelir; halk mecburen meseleyi Hak dostuna açar ve oğlundan şikayetçi olurlar. Hazret, oğlunun yaptıklarını öğrenince gerçekten çok üzülür ve bir o kadar da şaşırır. Durumu eşine anlatır; bunun sebebinin ikisinden biri olduğunu söyleyip hanımından çocuğa hamileyken yanlış bir harekette bulunup bulunmadığını sorar.

Anne düşünür taşınır ve eşine şunları söyler: “Çocuğun doğmasından birkaç ay evvel komşunun evine gitmiştim. Orada portakal ve nar gibi meyveler gördüm. Canım çok çekti ama istemeye de utandım. Komşum görmeden elimdeki örgü tığımı meyvelere saplayıp saplayıp ağzıma götürdüm ve böylece onları tadarak meyve arzumu giderdim.” Ebu Vefa hazretleri bunu duyunca “İşte tığını meyveye saplayıp birkaç damla da olsa izinsiz ve haram olan meyve suyunu tatman, evladımızda tulumları delme şeklinde tezahür etti. Şimdi huzur-u kibriyaya yönel, ağla ki Allah günahını affetsin.” der. Annenin, kabahatini anlayıp ağlayarak dua dua yalvardığı ve sonra da komşusundan helallik aldığı aynı anda, çocuğunun içini bir pişmanlık hissi doldurur ve “Bu yaptığım iş bana hiç yakışmıyor. Artık, böyle bir şey yapmayacağım” diyerek elindeki çuvaldızı atar.

Hâsılı, kendimiz ve çocuklarımız hakkında en çok korkmamız gereken hususlardan biri de haram yemek olmalıdır. Zira, Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem), “Haram lokma ile beslenip büyüyen bir insana ateş daha layıktır.” buyurmuştur. Her haram, ya yiyip içenden ya da onun çoluk çocuğundan burada olmazsa ötede mutlaka çıkacaktır. Evet, helal, kalbin cilası olduğu gibi, haram da onun karasıdır. İbadetlerinin müteber, dualarının makbul ve çocuklarının sâlih birer kul olmasını arzu edenler, helal dairesinden ayrılmamaya azamî îtîna göstermelidirler.

Helal Gıda Serisi 1: Neden Helal Gıda Tüketmeliyiz?

Yazıyı gördüğünüzde aklınıza ilk bu soru gelebilir. Neden helal gıda? Biz bütün nedenlerimizi önce Kuran’da sonra Sünnet’te ararız. Öyleyse bu konu için de bu kaynaklarımıza başvurarak nedenimizi aramaya başlayabiliriz.

1. Kuran’da yer alan ilk helal gıda ayeti hangisidir biliyor musunuz?

“Artık elde ettiğiniz ganimetten helâl ve hoş olarak yiyin ve Allah’a karşı gelmekten sakının. Muhakkak ki, Allah bağışlayıcıdır ve merhamet edicidir.” [Enfal, 69. Ayet]

Bu ayet hicretin 2. yılında, Ramazanın 17. günü Bedir Savaşın sırasında, ganimetler alınca inmiştir. Allah büyük bir mükafat sunmuş ve ardından mühim bir detay getirmiştir. Bugün “Bunca şeyin içinde neden helal gıda, oraya kadar daha neler var.” diyenlere tokat gibi çarpacak bir gerçek önümüze çıkmaktadır. Savaş ortamından daha büyük bir karışıklık olabilir mi?

2. İnsanlığın ilk imtihan helal gıda!

Bilindiği üzere Adem babamız ve Havva annemizin(eşi) de ilk imtihan edildiği nokta helal gıda noktasıydı. Rabbimiz şöyle buyurdu,

“Dedik ki: Ey Âdem! Sen ve eşin, cennette yerleşin. Oradan (oradaki yiyeceklerden) dilediğiniz yerden bol bol yiyin. Ve bu ağaca yaklaşmayın yoksa zalimlerden olursunuz.” [Bakara, 35. Ayet]

Anamız ve babamız, bu emre uymayınca cennetten çıkarıldılar. Demek ki, helal lokma bu kadar mühimmiş. Haram olan tek bir lokma, cenneti kaybettirmiş. O günkü kaide hala geçerliyse, bize de şeytanın bu tuzağına karşı bilinçli olmak ve karşı durmak yakışır.

3. Helal olanı sorgulamak zorunda mıyız?

Yüce Allah kelimasında pek çok yerde **“Verdiklerimin helal ve temiz olanını yiyin.”** emrini tekrarlamıştır (Bakara, 57, 168, Maide 4, 5 ...). Demek ki helal ve temizini bulmak, aramak, sorgulamak ve bunu tüketmek bizim üzerimize bir vazifedir. Diğer vazifeler gibi öncül tutulmalıdır, daha az ehemmiyet göstermekten Allah’a sığınmak gerekir.

4. Aşırıya kaçmadan ölçümüz ne olmalıdır?

Allah, Kuran'da şöyle buyuruyor;

“Dillerinizin yalan vasfetmesi ile: **«Şu helaldir, şu haramdır» demeyin**; aksi halde Allah'a iftira etmiş olursunuz. Şüphesiz Allah'a yalan uyduranlar asla kurtulamazlar.” [Nahl, 116.Ayet] Demek ki helali de haramı da belirleme yetkisi asla bizde değildir. Biz ancak Allah'ın ve Peygamberinin sallallahu aleyhi vessellem belirlediği sınırları bilmek, öğrenmek ve uygulamak ile yükümlüyük. Aksi halde haddi aşmış oluruz, ki Allah haddi aşanları sevmez;

“Ey iman edenler! Allah'ın size helâl kıldığı tayyib şeyleri (kendinize) haram edip yasaklamayın ve sınırı da aşmayın. Çünkü Allah, sınırı aşanları sevmez.” [Maide, 87.Ayet]

5. Çok zor durumda isek?

Allah İslam dinini bize bir kolaylık üzere vermiştir. İslam'daki hiçbir kaide insanı zora sokmak için var olmamıştır. Allah zorda kalan kuluna daima bir kolaylık sunmuştur. O kadar ki, haram kıldığı ve azabı uygun gördüğü durumları bile, o zor anlarda mubah kılmıştır. Ama nasıl?

Rabbimiz şöyle buyuruyor;

“Ölü hayvan (leş), kan, domuz eti, Allah'dan başkası adına boğazlanan; henüz canı çıkmadan yetişilip şartlarına uygun tarzda kesilenler dışındaki boğulmuş, (taş veya sopa vb. ile) vurulup öldürülmüş, yukarıdan yuvarlanıp ölmüş, başka bir hayvan tarafından boynuzlanma neticesinde ölmüş ve yırtıcı hayvanlarca parçalanmış; bir de dikili putlaştırılmış taşlar için boğazlanmış hayvanların etlerini yemeniz ve fal oklarıyla kısmet (şans) aramanız size haram kılındı. İşte bunları yapmak, Allah'a itaatsizliktir. Bugün küfre sapanlar/inkârcılar dîninizi(i ortadan kaldırıp sizi kendilerine çevirmek)ten ümidi kestiler, artık onlardan korkmayın, benden korkun! Bugün dîninizi hükümleriyle kemâle erdirdim, size nimetimi tamamladım, sizin için din olarak (hayat tarzı olan) İslâm'ı beğenip seçtim. İşte dindeki bu yasaklara uymakla beraber **kim açlıktan çaresiz kalırsa, günaha meyletmeksizin/istek duymaksızın bu sayılan haram etlerden yiyebilir**. Çünkü Allah, çok bağışlayıcı ve çok merhamet edicidir.” [Maide, 3.Ayet]

6. Vesveseye dikkat!

Kabisa İbnu Hülb babasından anlatıyor:

“Resulullah'a bir adamın şöyle sorduğunu işittim: **“Bazı yiyecekler var, onları yemekte zorluk çekiyor -günah mıdır diye korkuyorum-?”**

Resulullah (sav) da cevaben:

“İçinde hiç bir şey sıkıntı olmasın, aksi halde Hıristiyanlara benzersin.” [Ebu Davud, Etime 24]

Yani haramlığına dair elde bir delil, bir ihtimal yok iken bunu düşünmek vesvesedir.

7. Asıl mesele ŞÜPHELİ olanlarda

“Şurası muhakkak ki, haramlar apaçık bellidir, helaller de apaçık bellidir. Bu ikisi arasında (**haram veya helal olduğu**) **şüpheli olanlar** vardır. İnsanlardan çoğu bunları bilmezler. Her kim bu şüpheli şeylerden kaçınırsa, **dinini de, şerefini de korumuş olur**. Kim de şüpheli şeylere yönelirse **harama düşmüş olur**, tıpkı koruluğun etrafında sürüsünü otlatan çoban gibi ki, her an koruluğa düşebilecek durumdadır. Haberiniz olsun, her melikin bir koruluğu vardır, Allah’ın koruluğu da haramlarıdır. Haberiniz olsun, cesette bir et parçası var ki, eğer o sağlıklı olursa, cesedin tamamı sağlıklı olur, eğer o bozulursa, cesedin tamamı bozulur. **Haberiniz olsun bu et parçası kalptir.**” [Buhari, İman 39]

8. GDO'yu tasvir eden ayet bile var!

“Resûlüm! İsrâiloğulları’na bir sor; onlara geçmişte nice açık âyetler verdik. Kim, Allah’ın **nimetini değiştirse**, şüphesiz Allah’ın cezası pek şiddetlidir.” [Bakara, 211]

“Allah’ın **yaratışını (fıtratı) bozanlar**, şeytanın dostu olup hüsrana uğrayanlar...” [Nisa, 119]

Dünya pazarına hakim olma, nesli ve tohumları helak etme, siyasi çıkarlar peşinde olma gibi konuların bir getirisi olarak GDO sorunu katkı maddeleri halinde raflardaki yerini almıştır. Genetiği değiştirilen bir gıdanın vereceği zararın derecesine göre, bunu yapmak mekruh veya haram olur. Bu nedenle Allah’ın kulları için yarattığı helal nimetleri zararlı hale getirmek, hem Allah hakkını hem de kul hakkını ihlal etmek anlamına gelir, caiz değildir.

Öyleyse bize de bunun farkında olmak ve kaçınmak düşer.

Domuz eti niçin haramdır?

CEVAP:¹

Bir şeyin helal veya haram olması, Allah'ın emrine tabidir. Allah bir şeye "helal" derse helal, "haram" derse haram olur. Yani din bir imtihandır, insanlara yapılan bir tekliftir. Cenab-ı Hak, cennete layık bir duruma getirmek için, insanları imtihana tabi tutuyor. Bu sebeple, bazı emir ve yasaklar koymuştur. Esas olan da bu emir ve yasaklara uymaktır. Bu prensiplerin gerek insanın şahsi hayatına, gerekse cemiyet hayatına pek çok faydaları vardır. Dolayısıyla bunlar, emir ve yasağa daha şuurlu olarak riayet etmemizi

¹ Bu yazı "Merak Ettiklerimiz 1 (Prof. Dr. Adem Tatlı)" adlı kitaptan alınmıştır ve Prof. Dr. Selahattin Salimoğlu'na aittir.

sağlıyor. Dinimizin yasakladığı hususlardan birisi de, domuz etidir. Bu yasaklamanın, pek çok hikmeti vardır. Biz, burada sadece birkaçına işaret etmeğe çalışacağız.

Zehirli Maddeler

Domuz eti çok yağlıdır. Yenildiği takdirde, bu yağ kana geçer. Böylece kan, yağ tanecikleriyle dolmuş olur. Kandaki bu fazla miktardaki yağ; atar damarların sertleşmesine, tansiyon yükselmesine ve kalb infarktüsüne sebep olur. **Ayrıca, domuz yağ içerisinde "sutoksin" denilen zehirli maddeler mevcuttur.** Vücuda giren bu zehirli maddelerin dışarı atılması için, lenf bezlerinin fazla çalışmaları icap eder. Bu durum, bilhassa çocuklarda lenf düğümlerinin iltihaplanması ve şişmesi şeklinde kendini gösterir. Hasta çocuğun boğaz bölgesi anormal bir şekilde şişerek, adeta domuza benzer. Bu sebeple, bu hastalığa "domuz hastalığı" (skrofuloz) adı verilir. Hastalığın ilerlemesi halinde, bütün lenf bezleri cerahatlanarak şişer. Ateş yükselir, ağrı başlar ve tehlikeli bir durum ortaya çıkar.

Fazla Miktarda Kükürt

Domuz etinde bol miktarda bulunan sümüksü bağ dokusu, kükürt yönünden çok zengindir. Bu sayede, vücuda fazla miktarda kükürt alınmış olur. Bu fazlalıkta; kıkırdak, kas ve sinirlere oturarak eklemlerde iltihaplanma, kireçlenme ve bel fitiği gibi çeşitli hastalıklara yol açar. **Domuz eti devamlı yenirse, vücuttaki sert kıkırdak maddesinin yerini, domuzdan geçen sümüksü bağ dokusu alır.** Bunun sonucu olarak, kıkırdak yumuşar; vücut ağırlığına tahammül edemeyerek altında ezilir. Böylece, eklemlerde bozulmalar meydana gelir. Domuz eti yiyenlerin elleri pelteleşir, yağ tabakaları teşekkül eder. Mesela yiyen kimse sporcuysa; yorgun, tembel ve hareketsiz olur. Bazı futbolcular bu sebeple mesleklerinden olmuşlardır.

Aşırı Büyüme

Domuzda büyüme hormonu da çok fazladır. Doğduğu zaman birkaçyüz gram olan domuz yavrusu, altı ayda yüz kiloya (!) erişir. Bu kadar süratli gelişme, büyüme hormonunun fazlalığı sebebiyledir. **Domuz etiyle fazla miktarda alınan büyüme hormonu, vücutta doku şişliklerine ve iltihaplanmalara yol açar.** Burun, çene, el ve ayak kemiklerinin anormal bir şekilde büyümesine ve vücudun yağlanmasına sebep olur. Büyüme hormonunun en etkili yönü, kanserin gelişmesine zemin hazırlamasıdır. Nitekim domuz kesim işiyle uğraşanlar, erkek domuzların belli bir yaşta sonra kansere yakalandıklarını ifade ederler.

Deri Hastalıkları

Domuz etinin ihtiva ettiği histamin ve imtidazol denilen maddeler, deride kaşıntı hissi uyandırır. Ekzama, dermatit, nörodermatit gibi iltihabi deri hastalıklarına zemin hazırlar. Bu maddeler ayrıca; kan çıbanı, apandisit, safra yolları hastalıkları, toplar ve damar iltihapları gibi hastalıklara yakalanma ihtimalini artırır. Bu sebeple doktorlar, kalb hastalarına domuz eti yememelerini tavsiye ederler.

Bir Hatıra

Alman hekimi Prof. Dr. Reckeweg "Domuz Eti ve İnsan Sağlığı" adlı eserinde bir hatırasını şöyle anlatır: "Tedavi maksadıyla bir çiftçi ailesinin biraz sapa yörede bulunan çiftliğine gitmiştim. Babada müzmin antroz (dejeneratif eklem hastalığı) ve kalça eklemi iltihabı vardı. Ayrıca karaciğerinden de rahatsızdı. Annenin bacaklarında varis ve eziyet verici kaşıntısı olan ekzama vardı. Ailenin kızları ise, kalp yetmezliği ve romatizmadan rahatsız idi. En sağlıklıları görünmesine rağmen oğulları da anjin sonrası kalp yetmezliğinden ve kan çıbanından müşteki idi. Evin öbür kızı ise müzmin bronşitten muzdarip idi. Oğullarından bir diğeri de, "domuz kıllanması" ve müzmin plörite yakalanmış olup, devamlı tekrar eden fistül ifrazatından rahatsız idi.

Yukarıda sakinlerinin hastalıklarından uzun uzadıya bahsettiğim çiftlik evinde muayene sırasında garip bir olaya şahit oldum. Ailenin arasında iri cüsseli bir domuz hiç istifini bozmadan aşağı doğru sarkan kalın bir ağaç dalına abanarak sırtını kaşıyordu. Hastalara "Oradaki domuzu görüyor musunuz?

Onun kaşınmasına ve iltihaplara yol açan maddeleri, etiyile beraber siz de yiyorsunuz. İşte bu maddeler, sizdeki hastalıkların yegane sebebidir." dedim.

Yukarıda kendilerinden bahsettiğim, Kara Ormanlar havalisinde oturan benzeri çiftlik sahiplerinden verdiğim nasihati dinleyenler, domuz eti yemekten vazgeçerek hastalıklarının çoğundan kurtuldular. Şimdi o çiftliklerin etrafındaki otlaklarda İslam ülkelerinde olduğu gibi küçük koyun sürüleri yayılıyor."

Domuz Eti Ve Trişin

Domuz eti ile insana bulaşan tehlikeli hastalıklardan birisi de Trişin [oku: Trischin] hastalığıdır. Domuzlar bu hastalığı trişinli fare yemek veya trişinli domuz eti ile beslenmekle alırlar. Fakat Trişin domuzlarda ağır bir hastalık yapmaz. Halbuki insanlarda, çok tehlikeli ve öldürücü bir hastalık meydana getirir. Domuz etiyile alınan Trişin kurtçuklar, mide ve bağırsak yoluyla kana geçer. Böylece de, bütün vücuda yayılırlar. Trişin kurtçukları özellikle çene, dil, boyun, yutak ve göğüs bölgelerindeki kas dokularına yerleşirler. Çiğneme, konuşma ve yutma adalelerinde felçler meydana getirirler. Yine kan damarlarında

tıkanıklığa, menenjit ve beyin iltihabına sebep olurlar. Bazı ağır vakalar, ölümlü sonuçlanır. Bu hastalığın en kötü tarafıysa, kesin bir tedavi şeklinin olmamasıdır. Trişin hastalığı, bilhassa Avrupa ülkelerinde yaygındır. Sıkı veteriner kontrolleri yapılmasına rağmen,

İsveç, İngiltere ve Polonya'da Trişin salgınları görülmektedir. Yurdumuzdaysa, yerli Hıristiyanların dışında Trişin hastalığı görülmemiştir.

Gıdalar Ve İnsan Mizacı

İnsan ve hayvanlar, yedikleri gıdaların az-çok tesirinde kalırlar. Mesela kedi, köpek, arslan gibi et yiyen hayvanların yırtıcı; koyun, keçi, deve gibi ot ile beslenen hayvanlarsa daha uysal ve yumuşak huylu oldukları malumdur. Bu durumda, insanlar için de geçerlidir. Nebati gıdalarla beslenenlerin, genellikle halim-selim; et ve et ürünleriyle beslenen insanların ise daha sert mizaçlı oldukları tesbit edilmiştir. Domuz, dışısını kıskanmayan bir hayvandır. Domuz eti ile beslenen insanlarda, kıskançlık hissini zayıfladığı veya dumura uğradığı gözlenmiştir. Fransız filozoflarından Savorin de beslenmenin mizaç üzerindeki bu tesirine çok önem vererek, "Bana ne yediğini söyle, senin ne olduğunu haber vereyim." demiştir.

Helaller İhtiyaca Yeter

Yüce Rabbimiz, istifademiz için pek çok gıda yaratmıştır. Bunun yanında, bazı zararlı şeylerin yenip içilmesini yasaklamıştır. Çünkü O, sonsuz şefkat ve merhamet sahibidir. Kullarına, taşıyamayacakları yükleri vermez. Emir ve yasakları, insanların rahatlıkla altından kalkabilecekleri şeylerdir. Acaba insan içki içmeyince, domuz eti yemeyince ne kaybeder?

KISSADAN HİSSE:

Her şey, müsbet veya menfî sahip olduğu husûsiyetlere göre değer kazanır veya kaybeder. Bu gerçek, helâl ve haram meselelerinde daha da bârizleşir. Onun için eskiler mal ve mülk hakkında: "Haydan gelen hûya gider!" demişlerdir.

Bu, iki mânâyâ da gelir. Birincisi; "Hayy" olan Allâh'tan gelen yine "Hû" olan Allâh'a gider, demektir. İkincisi de; havadan kazanılan, şüphe ve haramla karışık kazançlar da yine havaya/boşa gider, anlamındadır. Kısaca helâl helâle vesîle olurken, harâm da harâma sebebiyet verir. Nitekim bu hakîkati ifâde sadedinde Ebû Bekir Verrak Hazretleri bir sohbetinde:

"- Sabahları kalkınca insanlara bakarım; kimin helâl, kimin haram yediğini anlarım!" buyurdu.

Sordular:

"- Bunu nasıl anlıyorsun?"

Şöyle îzâh etti:

"- Her kim sabahleyin kalkar kalkmaz dilini boş laf, gıybet ve sövüp saymakla meşgul ederse,

bilirim ki bu hâl, yediği harâm gıdâdan kaynaklanmaktadır. Her kim de sabahleyin kalktığında dilini Allâh Teâlâ'nın zikri, kelime-i tevhid ve istiğfarla meşgul ederse, onun aldığı gıdâ da helâl yoldandır... Çünkü helâl de harâm da, sahip oldukları özelliklere göre insanların fiillerine yansılar..."